

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-1069/19-A

Název	Základní škola a mateřská škola, Praha 8, U Školské zahrady 4
Sídlo	U Školské zahrady 4, 182 00 Praha 8 - Kobylisy
E-mail	zs@uskolskezahrady.cz
IČ	60461837
Identifikátor	600039871
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Věra Staňková
Zřizovatel	Městská část Praha 8
Místo inspekční činnosti	U Školské zahrady 4, 182 00 Praha 8 – Kobylisy U Školské zahrady 8, 182 00 Praha 8 - Kobylisy
Termín inspekční činnosti	16. 4. 2019 – 24. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou, základní školou, školní družinou a školní jídelnou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a mateřská škola, Praha 8, U Školské zahrady 4 (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“), základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školního klubu a zařízení školního stravování (školních jídelen). Celý areál je umístěn v klidném prostředí starší zástavby Kobylis a svou velikostí patří mezi školy rodinného typu.

Škola dlouhodobě prosazuje výchovu ke zdravému životnímu stylu. Principy této výchovy uplatňuje ve svém Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“). Vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání je zaměřeno na harmonický rozvoj osobnostních předpokladů dětí směřujících k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti a vytváření základů k jejich celoživotnímu poznávání, kde je kladen důraz především na situační a prožitkové učení. Součástí výchovně vzdělávacího procesu je i zájmové vzdělávání, které navazuje na vzdělávací obsah ŠVP ZV.

K termínu inspekční činnosti se v MŠ vzdělávalo 47 dětí ve 2 třídách a v ZŠ 387 žáků v 18 třídách. Nejvyšší povolený počet žáků byl využit na 86 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí ve funkci od srpna 2018. Navázala na své dlouholeté zkušenosti z pozice zástupkyně ředitelky a pokračuje ve vybudované koncepci rozvoje školy (podpora zdravého životního stylu, podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, inovace ŠVP, systematické zlepšování materiálního zázemí). V souladu s filozofií školy klade důraz na vytvoření otevřeného komunikačního prostředí a příznivé pracovní atmosféry. Ředitelka účelně delegovala část řídicích kompetencí na další vedoucí pracovníky školy.

Přehled o kvalitě vzdělávání poskytují ředitelkou stanovené a uplatňované kontrolní a evaluační mechanismy. Vedení školy monitoruje a vyhodnocuje úroveň pedagogického procesu prostřednictvím plánovaných hospitací i každodenních vstupů do tříd. Přestože ředitelka i její zástupkyně ve výstupech z hospitační činnosti zachycují podstatné klady a zápory vyučovacích hodin a poskytují pedagogům potřebná doporučení pro zlepšení kvality výuky, důsledně však neuplatňují kontrolu jimi uložených pokynů a doporučení. Z přímého pozorování inspekčního týmu vyplývá, že část pedagogů je konzervativní v používaných strategiích výuky i hodnocení žáků a vyžaduje tak soustavnější odborné i pedagogické vedení, které je zaměřené mimo jiné i na inovaci výukových metod a práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „žáci se ŠVP“). S pedagogickými radami ředitelka sice projednává stěžejní záležitosti týkající se výchovně-vzdělávacího procesu i organizačního zajištění provozu, ale k jednotlivým zjištěním nejsou vždy přijímána konkrétní potřebná opatření ke zlepšení kvality vzdělávání.

Vzdělávání ve škole zajišťuje stabilizovaný sbor 49 pedagogických pracovníků (učitelů, vychovatelů, asistentů pedagoga). Podmínky odborné kvalifikace splňuje 41 pedagogů, nekvalifikovaní pedagogičtí pracovníci si doplňují potřebné vzdělání studiem. Koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků sice zohledňuje některé potřeby školy (inkluze, využití IT ve výuce, čtenářská gramotnost) a vzdělávací zájem pedagogů, ale pouze v menší míře je využíváno vzdělávání zaměřené na aktivizující metody a formy výuky (např. kooperující formy práce žáků).

Prostory školy jsou esteticky podnětné, škola je vhodně využívá k prezentaci dětských a žakovských prací. V souladu s profilací školy výuku podporují postupně obnovované prostory školy a školního areálu.

Škole se daří systematicky rozvíjet partnerské vztahy. Sdružení rodičů se aktivně podílí na chodu školy, zapojuje se i do mimoškolních aktivit (projednávání připomínek rodičů s vedením školy, organizace akcí). Prospěšná je úzká spolupráce se zřizovatelem školy, který se významně podílí na zlepšování materiálního vybavení. Škola se prezentuje jako kulturní středisko, pořádá akce přístupné rodičům žáků i široké veřejnosti (např. tematické dílny, ukázkové hodiny, přednášky pro rodiče). Mezilidské vztahy a občanskou vzájemnost podporuje tradičními kulturními, sportovními a charitativními akcemi (Běh pro život, Sluníčkové dny, Adopce na dálku). Rozvoji mezigeneračních vztahů napomáhá spolupráce s blízkým Domovem s pečovatelskou službou, která umožňuje dětem a žákům přirozeně poznávat život starší generace a upevňovat hodnoty komunitního života v městské části.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Charakteristickým rysem průběhu vzdělávání v MŠ je vstřícná atmosféra a empatický přístup učitelek k dětem. K vysokému vzdělávacímu přínosu napomáhá důkladně připravené prostředí tříd a partnerská spolupráce všech zaměstnanců školy.

Kolektivní rituály společného přivítání v komunitním kruhu byly zaměřeny prosociálně a motivačně. Děti se bezprostředně spontánně vyjadřovaly, projevovaly vlastní city a sdělovaly své prožitky. Řízené pohybové aktivity měly požadovanou strukturu i nároky na přiměřené zatížení organismu vzhledem k věku, možnostem dětí i prostorovým podmínkám školy. Pohybové hry rozvíjely kladné vztahy mezi dětmi a upevňovaly dodržování pravidel v kolektivu. Činnosti vycházely především z metod situačního a prožitkového učení. Učitelky přiměřeně posilovaly pozitivní sebepojetí a zdravé sebevědomí každého jedince průběžnou pochvalou. Vzájemně provázané aktivity se vhodně střídaly, přechody mezi jednotlivými úseky působily přirozeně. Vhodně uplatňované didaktické postupy učitelek při vzdělávání dětí posilovaly v přirozených souvislostech jejich zvědavost, fantazii a radost z poznávání i objevování. Učitelky navazovaly na zkušenosti dětí, využívaly zajímavá témata a flexibilně kladly otevřené otázky pro hledání společného řešení. Poskytování závěrečné zpětné vazby a vedení starších dětí k sebehodnocení a hodnocení druhých, směřující k uvědomění si vlastních úspěchů, či neúspěchů učitelky při hospitačních vstupech nevyužily. Méně efektivní však byly dominantně využívané činnosti frontálního charakteru s nízkou mírou diferenciací náročnosti vzhledem k vývojovým možnostem jednotlivců (např. skupinová organizace vzdělávání). Všechny děti měly stejný úkol (např. stříhání, lepení, určování počtu), přestože nabídka jiných aktivit, zejména méně statických a v prostoru třídy, by pro některé jedince byla žádoucí. Účinnost uplatňovaných metod grafomotorické prevence snižovala nedůslednost učitelek při dodržování návyků správného úchopu psacího náčiní, štětce nebo nůžek a stabilního sezení dětí.

Společným znakem většiny hodin na obou stupních ZŠ je přátelská, respektující atmosféra, vstřícná komunikace a empatický přístup pedagogů k žákům. Úroveň výuky se do značné míry odvíjela od osobnosti učitele a míry jeho pedagogických zkušeností. V úrovni hospitovaných hodin byly výrazné kvalitativní rozdíly, a to v jejich struktuře i efektivitě. Převládala frontální výuka doplněná řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků. V části hodin byly efektivně uplatněny kooperativní prvky, které vhodně podporovaly schopnost žáků komunikovat a spolupracovat, kdy si zároveň prohlubovali a získávali občanské, sociální a komunikativní kompetence. Střídání metod práce významně přispívalo k udržení

pozornosti žáků. Názornost výuky v části hodin zvyšovalo smysluplné využití vhodných pomůcek. Využívání didaktické techniky pedagogy nebo žáky však bylo v průběhu hospitačních vstupů ojedinělé. V některých případech byla výuka obohacena o prvky kritického myšlení a badatelské aktivity. K lepšímu pochopení probírané látky bylo vhodně využito i propojení témat s reálným životem a využití mezipředmětových vztahů. Výuka výchovně vzdělávacích předmětů na 2. stupni vycházela z velké invence působících pedagogů. Žáci byli vedeni jak k dovednostně - praktickým a kooperačním činnostem při výuce polytechnické výchovy, tak k rozvoji vlastní kreativity v rámci výtvarné výchovy. Výuka cizích jazyků byla vedena v cílovém jazyce vzhledem k úrovni žáků, převládal však rozvoj receptivních dovedností nad produktivními. Společným nedostatkem převážné části hodin bylo nevyužívání didaktického závěru vyučovací jednotky, kdy scházelo shrnutí a zpětná vazba o splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Učitelé tak v dostatečné míře nevedou žáky k objektivnímu posouzení kvality vlastního výkonu ani k hodnocení svých vrstevníků podle předem daných kritérií, které by podpořilo jejich schopnost sebereflexe. Málo pestrá škála metod a forem výuky v některých hodinách se projevila jednotvárností a menší dynamikou vyučovací hodiny. Frontální metody (výklad učitele, řízený rozhovor, zadaná samostatná práce žáků) s nižší mírou uplatnění aktivizačních metod vedly k nerovnoměrnému zapojení žáků do výuky a v některých případech i k jejich pasivitě. Pouze v některých třídách vyučující respektovali zásady psychohygieny (pohybové a relaxační prvky, podpora správného sezení), což vedlo k poklesu zájmu některých žáků o probírané učivo.

Z hospitací vyplynulo, že účinnost podpory žáků s potřebou podpůrných opatření se odvíjelo spíše od osobního přístupu jednotlivých učitelů. Učitelé sice reflektovali žáky se SVP a projevíli individuální přístup k většině z nich, avšak v některých případech nedocházelo k účelné diferenciaci učiva s ohledem na rozdílnou úroveň vědomostí a dovedností žáků, což se odráží v jejich rozdílném prospěchu mezi jednotlivými předměty. Asistentky pedagoga poskytovaly nejen přiměřenou pomoc žákům se SVP, ale správně svou činností napomáhaly i plynulosti vzdělávacího procesu (dopomoc ostatním žákům, organizační podpora při skupinové práci).

Rozmanitá nabídka projektů, vzdělávacích programů, školních a mimoškolních aktivit umožňuje žákům rozšiřovat a prohlubovat si vědomosti a dovednosti v různých oblastech, podporují prosociální vztahy mezi žáky i jejich sounáležitosti se školou. Zájmové vzdělávání ve školní družině a školním klubu vhodně navazuje na základní vzdělávání, pozitivním znakem jsou časté akce, které přispívají k všestrannému rozvoji žáků. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy.

V rámci školního stravování je podporován zdravý životní styl dětí a žáků školy zařazováním pestré stravy s množstvím ovoce a zeleniny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Harmonické prostředí tříd s dostatečným množstvím podnětů a využívání prožitkového učení v mateřské škole přispívá k příznivým výsledkům vzdělávání. Děti uplatňují základní společenské i osvojené pracovní návyky a projevují velmi dobré verbální dovednosti. Samostatně rozvíjí hru, příkladně reagují na pokyny učitelek, soustředí se na zadání úkolů a snaží se je dokončit. V průběhu činností a her dostatečně dodržují nastavená třídní pravidla a spolupracují s vrstevníky. Pedagogické strategie posilují a rozvíjejí prosociální

vztahy, zejména dodržováním stanovených třídních pravidel. Škole se daří vytvářet vhodné edukační prostředí a rozvíjet klíčové kompetence u dětí předškolního věku, které jsou dobrým předpokladem pro úspěšný a plynulý přechod do dalšího stupně vzdělávání. Pro správné formování individuálních vývojových potřeb dětí je podle potřeby zajištěna spolupráce školy s pedagogicko-psychologickou poradnou a v případě odchylek řečového vývoje dětí je zprostředkována odborná péče klinického logopeda.

Nově vytvořený systém pedagogické diagnostiky je funkčním podkladem pro dlouhodobou a cílenou intervenci. V záznamech jsou vyhodnocovány osobnostní pokroky jednotlivců z různých oblastí předškolního vzdělávání. Součástí dokumentace jsou portfolia dětí, do nichž jsou zakládány jejich práce, cíleně se zaměřující na rozvíjení dílčích kompetencí. Dětem s potřebou podpůrných opatření prvního stupně je veden i realizován plán pedagogické podpory.

K zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání škola využívá běžné interní nástroje i komerční externí testování (nadprůměrné výsledky žáků 9. ročníku v anglickém jazyce, 5. ročníku v přírodovědném základu). Celkové výsledky vzdělávání žáků jsou příznivé, mj. je pozitivně ovlivňuje dobře nastavený adaptační proces žáků 1. a 6. ročníků (setkávání předškoláků, pobytové kurzy). Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně sledovány a projednávány v rámci metodických orgánů, nejsou však vždy dostatečně vyhodnocovány vzdělávací problémy a případné pokroky žáků se SVP i žáků s odlišným mateřským jazykem (dále "žáci s OMJ") a v pedagogickém procesu tak nejsou systematicky přijímána potřebná konkrétní opatření. Analýzou výsledků vzdělávání bylo zjištěno, že mezi skupinu žáků se slabšími výsledky se řadí i někteří žáci s potřebou podpůrných opatření.

Škola uplatňuje transparentní kritéria hodnocení a jednotný způsob získávání podkladů pro klasifikaci ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a uměleckého zaměření. Účinnost těchto kritérií, dokládá příznivá klasifikace žáků v těchto předmětech.

Pedagogové na prvním stupni věnují více pozornosti motivačnímu hodnocení (pochvaly za snahu, vynikající prospěch, aktivní přístup k výuce, zapojení do projektových činností), na druhém stupni je však využívají v menším počtu, kázeňská opatření převažují.

Ačkoliv práce poradenského týmu vytváří příznivé podmínky pro inkluzi žáků s potřebou podpůrných opatření na úrovni systémových opatření (pedagogická intervence, doučování českého jazyka pro cizince) nebo standardních pedagogických postupů (individuální konzultace a doučování) a v individuálních vzdělávacích plánech jsou uvedeny konkrétní postupy a doporučení školských poradenských zařízení včetně použitých metod a forem práce v jednotlivých předmětech, tato doporučení však nejsou ve všech případech ve výuce realizována (viz průběh vzdělávání). V konečném důsledku vedou nedůsledně uplatňovaná doporučení (např. chybějící diferenciaci dle schopností, úprava délky textů diktátů a cvičení, chybějící průběžná tolerance v klasifikaci nebo náhrada bodováním) k demotivaci a k selhávání v prospěchu některých z těchto evidovaných žáků, což se odráží i v jejich hodnocení.

Škola věnuje pozornost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků. Pedagogové jsou průběžně seznamováni s rozbořem školní úrazovosti, která je na nízké úrovni. Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu, reflektuje potřeby a specifika školy. V případě vztahových problémů je realizována intervence výchovné poradkyně a školní psycholožky a práce s třídním kolektivem. Problematiku prevence sociálně patologických jevů účelně doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů a pestrá nabídka volnočasových aktivit. Pozitivní roli sehrává i rodinné prostředí, charakter menší školy a účinně nastavené mechanismy zaměřené na budování pozitivních vztahů mezi jednotlivými aktéry vzdělávání. Funkčně nastavené

preventivní strategie vedou k minimálnímu výskytu vztahových problémů i sociálně patologických jevů.

Závěry

Vývoj školy

- Nově jmenovaná ředitelka pokračuje v naplňování stanovené koncepce školy,
- došlo ke zlepšení materiálně technických podmínek pro vzdělávání.

Silné stránky

- Vstřícná a komunitní atmosféra školy,
- stabilní pedagogický sbor,
- vzájemný respektující přístup pedagogů k dětem a žákům
- pestrá nabídka činností v procesu předškolního vzdělávání, zařazování situačního a prožitkového učení,
- kvalitní materiálně technické vybavení školy (učebny polytechnické výchovy, vlastní prostory družiny, moderní školní jídelna).

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší účinnost přijatých opatření na základě vlastní hospitační a kontrolní činnosti vedení školy k pedagogickému a metodickému vedení učitelů,
- nízká míra využívání skupinové formy práce v procesu vzdělávání a nedostatečné zajištění komplexní grafomotorické prevence dětí,
- nedostatečná diferenciací ve výuce s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků, která se promítá do výsledků vzdělávání,
- málo uplatňovaná sebereflexe žáků umožňující uvědomit si úroveň dosaženého pokroku a nastavení další strategie při vzdělávání,
- nedostatečné využití didaktické techniky jako podpory pro učení,
- nedostatečné provádění závěrečného shrnutí učiva a hodnocení vyučovacích hodin.

Příklady inspirativní praxe

- Osobnostní rozvoj žáků v rámci předmětů výchovného zaměření (vlastní zpracování kritériálního rámce hodnocení těchto předmětů).

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Důsledně vyžadovat plnění přijatých opatření vycházející z kontrolní a hospitační činnosti vedení školy,

- ve vyšší míře uplatňovat skupinovou práci s dětmi a diferenciaci ve výuce s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků,
- v závěru vyučovacích hodin provádět závěrečné shrnutí učiva, vyhodnocovat splnění vzdělávacího cíle a do závěrečného hodnocení vyučovacích hodin zapojovat také žáky,
- zlepšit úroveň rozvoje grafomotoriky dětí a správné hygieny sezení a psaní žáků školy,
- vhodně využívat didaktickou techniku k motivaci a praktickému zapojení žáků do výuky.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a mateřské školy Praha 8, U Školské zahrady 4 vydaná Městskou částí Praha 8 s účinností od 1. července 2001
2. Jmenování do funkce ředitelky Základní a mateřské školy Praha 8, U Školské zahrady 4 s účinností od 1. srpna 2018
3. Koncepce rozvoje školy od školního roku 2018/2019
4. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Vesele a zdravě“ č. j. ZŠ9/2018/MŠ751/018-1 s platností od 1. 9. 2018, Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Základní škola – základ vzdělávání“ s platností od 1. 9. 2016
5. Školní řád mateřské školy č. j. ZŠ9/2018/MŠ752/018-1 ze dne 31. 8. 2018, Školní řád Základní škola a mateřská škola Praha 8, U Školské zahrady 4, platný od 1. 9. 2018
6. Vnitřní řád školní družiny pro školní rok 2018/2019, platný od 1. 8. 2018, Vnitřní řád školního klubu, platný od 1. 8. 2018
7. Školní matrika vedena ve školních letech 2017/2018 a 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
8. Kniha úrazů MŠ vedená od 1. 9. 2013 platná k termínu inspekční činnosti, Kniha úrazů ZŠ platná od 15. 5. 2018
9. Záznamy z jednání pedagogických rad vedených ve školním roce 2018/2019 k termínu inspekční činnosti
10. Metodická sdružení 1. a 2. stupně vedena ve školním roce 2018/2019
11. Vzorek personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti
12. Hospitační záznamy pro školní rok 2018/2019 vedené k termínu inspekční činnosti
13. Rozpis služeb učitelek - školní rok 2018/2019 platný k termínu inspekční činnosti
14. Pedagogická diagnostika - 2018/2019 vedená k termínu inspekční činnosti
15. Třídní knihy - školní rok 2018/2019 vedené k termínu inspekční činnosti
16. Výroční zpráva školy za školní rok 2017/2018
17. Preventivní program „Cesta k respektu“, platný od 13. 9. 2018
18. Výběr dokumentace vedené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2018/2019 k termínu inspekční činnosti

19. Protokol o kontrole hygienické stanice hl. města Prahy č. j. HSHMP 68091/2018 ze dne 12. 12. 2018
20. Finanční vypořádání dotací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2018
21. Výkaz zisku a ztráty za 12/2018
22. Rozbor nákladů a výnosů za 12/2017 a 2018
23. Rozpis příspěvků na rok 2017 – schválená dotace na provoz od zřizovatele za rok 2017
24. Navýšení neinvestičního příspěvku o účelovou dotaci ÚZ 96

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iva Hlásenská v. r.

Mgr. Pavlína Matoušková, školní inspektorka

Mgr. Pavlína Matoušková v. r.

Mgr. Andrea Wendlíková, školní inspektorka

Mgr. Andrea Wendlíková v. r.

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Mgr. Jiří Wagner v. r.

Mgr. Tomáš Šimek, kontrolní pracovník

Mgr. Tomáš Šimek v. r.

V Praze 31. 5. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Věra Staňková, ředitelka školy

Mgr. Věra Staňková v. r.

V Praze 31. 5. 2019